КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД

“ГАЙВОРОНСЬКИЙ ЛІЦЕЙ №2”

Виховна бесіда

в 8-А класі

“Багатство рідного краю або 7 чудес України”

Класний керівник:

Баранюк О.М.

1.Національний історико-архітектурний заповідник «Кам'янець»

Кам'янець- Подільський - одне з найдавніших міст України . Завдяки унікальному поєднанню історико-архітектурної , містобудівної спадщини , ландшафту каньйону річки Смотрич , «Старе місто (Кам'янець -Подільський) » оголошено державним історико -архітектурним заповідником. Кількість пам'яток архітектури XI -XIX століть налічує близько 200 будівель та споруд. Потужні оборонні укріплення « Старого міста», фортеця та фортечний міст , поєднання культових споруд різних релігій залишають неповторне враження. Враховуючи багату історико-архітектурну спадщину « Старого міста», національною комісією України у справах ЮНЕСКО в травні 1994 року було рекомендовано включити його кандидатом до реєстру світової культурної спадщини. Найбільша цінність - практично повністю збережений історичний центр без вкраплень архітектури XX століття. Головна міська пам'ятка - старовинна фортеця , перші споруди якої відносяться до XI- XII століть , а основні укріплення , - до XVI -XVII століть. Оборонні укріплення в Кам'янці- Подільському вважаються прекрасним зразком кращих фортифікацій Східної Європи.

2.Києво-Печерська Лавра

Києво-Печерська лавра - православний монастир, заснований у 1051 році монахами Антонієм і Феодосієм у печерах біля літньої княжої резиденції Брестово поблизу Києва...Києво-Печерська лавра - православний монастир, заснований у 1051 році монахами Антонієм і Феодосієм у печерах біля літньої княжої резиденції Брестово поблизу Києва.В одинадцятому столітті монастир став центром розповсюдження і затвердження християнства в Київській Русі. У дванадцятому столітті монастир отримав статус «лаври» – головного великого монастиря.У вісімнадцятому столітті Києво-Печерська лавра стала найбільшим церковним

феодалом на Україні. Їй належали три міста, сім містечок, біля двохсот сіл і хуторів, більше семидесяти тисяч кріпаків, дві паперові фабрики, одинадцять цеглових і шість скляних заводів, більше ста шестидесяти винокурень і вітряків, біля двохсот шинків, два кінних заводи.Києво-Печерській лаврі було підпорядковано багато дрібних монастирів і так названі пустелі (зокрема, Китаєвська, Микільська та інші під Києвом) з їхніми угіддями і кріпаками на Україні, в Росії і в Білорусії.Свого часу Києво-Печервська лавра зіграла важливу роль у розвитку давньоруської культури, була центром літописання. Тут перекладалися на церковно-слов'янську мову і переписувалися твори іноземних авторів. У лаврі працювали відомі літописці Нестор (автор «Повести временных лет»), Нікон, Сільвестр. У тринадцятому столітті було складено «Києво-Печерський патерик» - важливе джерело історії Києва.Києво-Печерська лавра здійснювала широке будівництво ще з одинадцятого століття (Успенський собор, Троїцька надвратна церква). Наприкінці дванадцятого століття навколо Києво-Печерської лаври було возведено оборонні стіни (у 1240 році вони були зруйновані ордами Батия). У 1698-1701 році паралельно до них було споруджено нові фортечні стіни з бійницями і баштами. У 1731-1744 році споруджено велику лаврську дзвіницю, висота якої - 96,52 метра.На території лаври поховано багато видатних осіб, зокрема, біля трапезної - генеральний суддя українського війська В.Кочубей і полтавський полковник І.Іскра. У Спаса на Брестові церкви - засновник Москви Юрій Долгорукий.У музеях і фондах, розташованих на території Києво-Печерської лаври, можна побачити рукописи стародрукованих книг, колекцію тканин і вишивок. Особливий інтерес викликає колекція з дорогоцінних металів, стародавні гравюри і твори сучасних художників.

3.Національний дендрологічний парк «Софіївка»

Уманський парк "Софіївка" є шедевром і зразком світового садово-паркового мистецтва кінця XVIII – початку XIX сторіч. Парк розкинувся на площі 154,7 гектарів на узбіччі старовинного міста Умань Черкаської області...Національний дендрологічний парк „Софіївка” НАН України (м. Умань Черкаської обл.) є одним з найвидатніших творінь світового садово-паркового мистецтва кінця XVIII — першої половини XIX ст.Сучасна „Софіївка” поєднує в собі функції в першу чергу „Історичного саду”, згідно з Флорентійською хартією, науково-дослідного інституту Національної академії наук України, центру інтродукції, мобілізації та акліматизації рослинного різноманіття Правобережного лісостепу України, навчально-виховної бази, туристичної установи, музею садово-паркового мистецтва.Парк розкинувся на площі 154,7 гектарів на узбіччі старовинного міста Умань Черкаської області. Заснований парк у 1796 році багатим польським магнатом Станіславом Потоцьким на честь своєї дружини красуні-гречанки Софії, і був подарований їй в день її янгола у травні 1802 року.Ідея створення парку в романтичному стилі з використанням римської і грецької міфології належала самій Софії. Дивовижні пейзажі, екзотичні рослини, античні скульптури, водойми, каскади, фонтани, камінні гроти - все це можна побачити, відвідавши парк. Цей шедевр вражає відвідувачів своєю красою вже протягом 200 років. Туристичний сезон в Умані триває весь рік. Потік відвідувачів не зменшується ні влітку, ні взимку.Старовинними алеями парку бродили Олександр Пушкін і Тарас Шевченко, Іван Котляревський і Сергій Волконський, Павло Пестель і Михайло Бестужев-Рюмін, Володимир Сосюра и Максим Рильський. Сотні наших славних земляків далекого і близького минулого відвідували цей парк.Багато легенд складено і про саму Умань, одне із старовинних міст України. Місто героїчної та багатостраждальної долі. Ним володіла польська шляхта, його палили й розгромлювали вщент татари і турки, але він знову й знову піднімався з попелу. В Умані до сих пір знаходять залишки підземельних ходів, які служили місцевим мешканцям сховищами і своєрідними укріпленнями.

4.Софія Київська

Софійський собор - всесвітньо відома пам'ятка архітектури і монументального живопису XI століття. Заснування собору згадується в літописах як під 1017 р., так і під 1037 р...Дивне відчуття охоплює кожного, хто переступає поріг славетної Софії Київської. Десь поза стінами залишається гомінливе сьогодення, віки розступаються, і постає далеке минуле...Софійський собор - всесвітньо відома пам'ятка архітектури і монументального живопису XI століття. Заснування собору згадується в літописах як під 1017 р., так і під 1037 р.Будівничим Св. Софії літописці називають великого київського князя Ярослава Мудрого. Джерела свідчать, що в цій справі Ярослав завершив починання свого батька Володимира - хрестителя Русі. Присвячений Премудрості Божій, собор, за задумом творців, мав утверджувати на Русі християнство.Упродовж сторіч Софія Київська була головною святинею Русі-України - "митрополією руською". Собор, як головний храм держави, відігравав роль духовного, політичного та культурного центру. Під склепінням Св. Софії відбувалися урочисті "посадження" на великокняжий престол, церковні собори, прийоми послів, затвердження політичних угод. При соборі велося літописання і були створені перші відомі на Русі бібліотека та школа. На честь заснування Ярославом 1037 р. софійської бібліотеки перед входом до собору в 1969 р. було встановлено пам'ятний знак (скульптор І.Кавалеридзе).Софія — свідок й безпосередній учасник життя Києва протягом багатьох сторіч. Вона пережила навалу орд степових кочовиків у грізному 1240 році, періоди занепаду й відродження міста у XIV—XVI століттях, бачила національно-визвольну боротьбу українського народу під керівництвом Богдана Хмельницького проти польсько-литовських феодалів у XVII столітті.Великих збитків було завдано музею під час Великої Вітчизняної війни. Хоч сам Софійський собор не зазнав руйнування, однак були пограбовані архіви музею, вивезені цінні фрески XII століття з Михайлівського Золотоверхого монастиря, що зберігалися у храмі. Лише після війни їх повернули музею в пошкодженому вигляді.

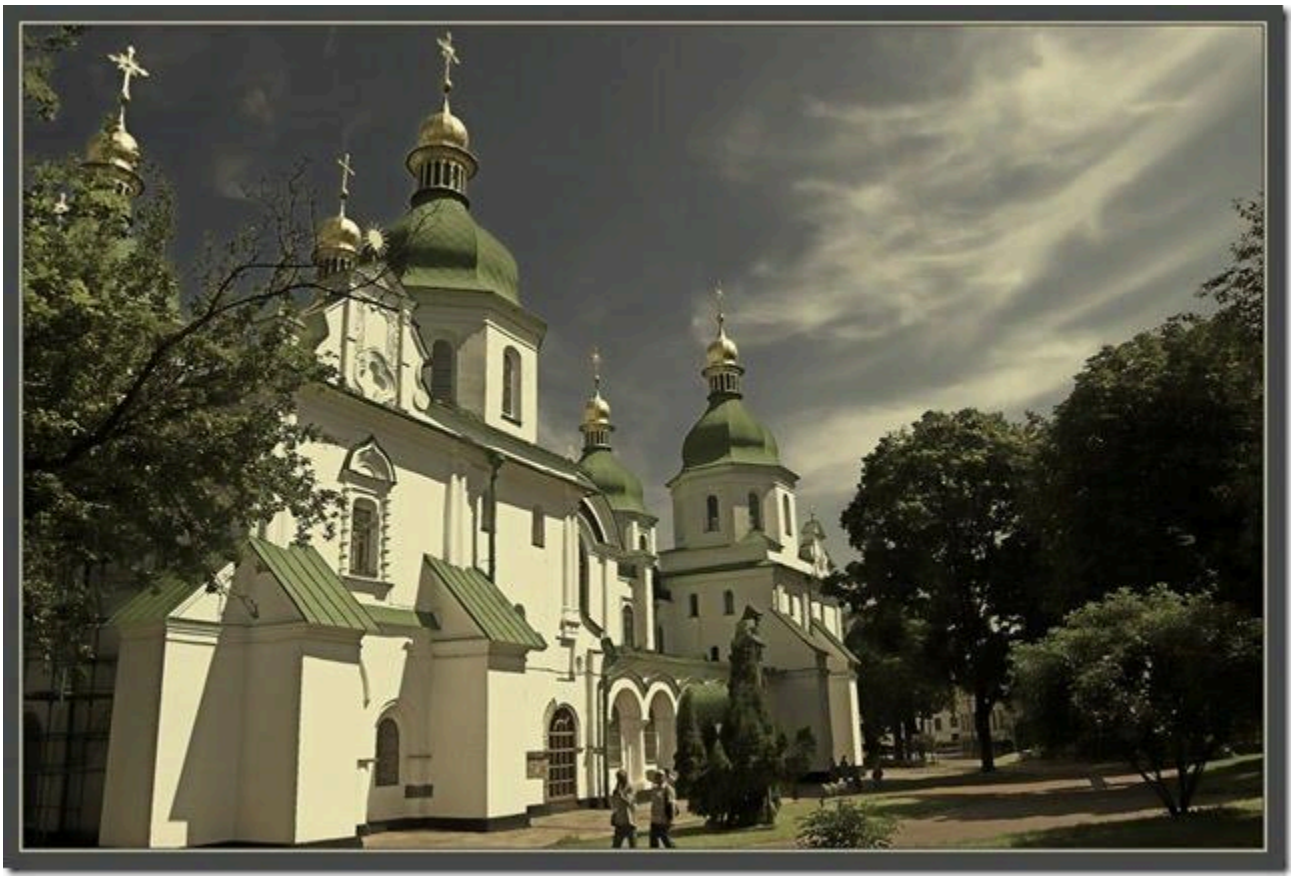

5.Херсонес Таврійський

Місто Херсонес було засноване древньогрецькими колоністами більше ніж 2500 тисячі років тому на південному заході Криму. Нині його руїни - одна з найвизначніших пам'яток Севастополя. Це місто-держава мало довге життя - майже дві тисячі років - і його історія є частиною історії Древньої Греції, Древнього Риму та Візантії. Околиці міста були заселені різноманітними племенами, мирними та ворожими, а в середні віки, коли Херсонес набуває статусу християнської столиці півострова, навколо нього з'являється безліч монастирів та скитів, а також знамениті печерні міста. В кінці XIV століття навала кочівників поклала кінець існуванню міста, а його руїни поховала земля.Лише в 1827 році на цьому місці розпочалися розкопки, які майже відразу принесли Херсонесу ще одну назву - "Руська Троя". Масштаб досліджень та велика кількість археологічних пам'яток, що потребують збереження, спричинили до створення Національного заповідника "Херсонес Таврійський".Територія заповідника охоплює розташування стародавнього грецького міста - Херсонеса Таврійського, що виникло тут, на узбережжі Чорного моря, у 5 ст. до н. е.Місто було огороджене могутніми оборонними стінами і розпланованe за схемою, поширеною тоді в грецькому та римському світі. До наших днів збереглося багато давніх споруд. Серед них еллініcтичний театр, римська цитадель, середньовічні християнські храми, житлові квартали, вулиці, гончарні майстерні, рибозасолованне обладнання, колодязі та ін.Територія досліджується археологами уже 170 років. За цей час відкрито більше третини міста. Серед археологічних знахідок є унікальні предмети - присяга громадян Херсонеса, декрети, фрески, мозаїки, шиферні ікони християнських храмів, написи-присвяти, численні побутові предмети. Загалом музейні зібрання заповідника нараховують понад 200 тис. експонатів.Херсонес виник наприкінці VI

ст. до н.е. і проіснував до початку XV ст. н.е. Протягом двох тисячоліть, за часів розквіту стародавньої Греції, Риму та Візантії Херсонес був значним центром культури на Кримському півострові. Херсонес відіграв також особливу роль у взаємовідносинах між Візантією та Київською Руссю і був провідним центром розповсюдження християнства на східнослов'янських землях. Херсонес та його сільськогосподарська округа (хора) насичені пам'ятками, які в унікальному автентичному стані збереглися до сьогодення тільки на цій території та є надбанням світової цивілізації.

6.Державний історико-архітектурний заповідник "Хотинська фортеця"

Протягом V- X століть Хотинська фортеця використовувалася літописним племенем тиверців , і виглядало як типове Мисове городище. Споруду кам'яних укріплень Хотина прийнято пов'язувати з Галицько- Волинським князівством і з ім'ям Данила Галицького. Археологічними розкопками виявлені кам'яні стіни замку XIII ст. , Залишки білокам'яного храму , сліди житлової забудови. Замок займав північну частину замкової гори , приблизно третина від сучасної протяжності цитаделі. На півдні від замку знаходився укріплений посад, оточений валами і дерев'яними стінами. Найбільшою перебудові піддався в 2-й половині XV століття , будучи в складі Молдавського князівства. Замок значно розширений в південному напрямку , підвищено рівень двору. Замковий двір ділився на дві частини: північний двір використовувався командуванням , південний - гарнізоном. Між двома частинами замкового двору знаходиться палац коменданта , стіни якого викладені декоративної « шахматкою » з червоної цегли і білокам'яних блоків , а прорізи вікон прикрашені позднеготічним обрамленням з каменю. У 1538 р. Хотинський

замок захопили польські війська , під час штурму підірвано мінами південне прясло стіни. При молдавському господаре Петре Рареша в 1541-1546 р. зруйновану частину перебудували , прясло стіни відсунули ще далі на південь , а в середині нової стіни влаштована в'їзна вежа. У травні 1600 після того , як війська правителя Валахії та Трансільванії Міхая Хороброго захопили Сучаву , господар Молдови Ієремія Мовила з родиною (дядько майбутнього київського митрополита Петра Могили) , з оточенням і колишнім правителем Трансільванії Сигізмундом Баторієм (племінником польського короля Стефана Баторія) знайшов притулок в Хотинської фортеці , яка в той час була під владою Польщі. Турки з 1711 р. почали широкомасштабні роботи по створенню зовнішньої лінії оборони , загальною площею в 22 гектари . Нові зміцнення побудовані з ескарпірованного камінням вала з бойовою терасою , широкого і глибокого рову і кам'яного контрескарпи . На території нової фортеці побудовано казарми , склади , мечеть.

7.Національний заповідник-острів «Хортиця»

Острів Хортиця - найбільший острів на Дніпрі , розташований у районі міста Запоріжжя нижче Дніпрогесу , унікальний природний та історичний комплекс . Витягнуть з північного заходу на південний схід , довжина 12,5 км , ширина в середньому 2,5 км . Тут відбулося безліч історичних подій , Хортиця має величезне історико -культурне значення.

Острів до останнього часу зберігав ліси в прибережних балках, а в післявоєнні часи був заліснений лісовим господарством в північній частині, де ґрунти є піщаними. В південній частині зберігається степ з багатьма реліктовими видами рослин, які збереглися тільки на острові, але в давнину зростали на всій території півдня України. На крайньому півдні острова існують плавні.